

علی شمس، تهیه‌کننده نماهنگ «کیمیا» در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

هیچ سرود دخترانه‌ای در کشور تولید نمی‌شود

اگر حمایت نکنند اثر هنری در حوزه دختران به حاشیه می‌رود

نماهنگ‌های مذهبی هیچ گاه مد نبود و چند کار تولید کردیم و مد شد.

از یک زمانی به بعد آدم‌ها یک عالمه کار تولید کردند و تولیدکننده‌ها دیدند چقدر خوب است. بعد از کارهایی که در ماوا تولید کردیم مجموعه‌های دیگر هم محصولات دیگر تولید کردند. تصور من این بود که برای دخترها نیز چنین اتفاقی می‌افتد، یعنی بعد از کیمیا، کار این مدلی تولید خواهد شد ولی این اتفاق نیفتاد.

اما نماهنگ‌های مذهبی با موضوع دختران تولید شده است

نماهنگ مذهبی تولید می‌شود ولی مساله این است که انگار فراموش کردیم ۸۰ میلیون نفر آدم در این کشور با سلاقی مختلف وجود دارد. شاید مدل دوست‌داشتنی شما برای من مشتمل‌کننده باشد و برعکس. این ایرادی ندارد. ممکن است با موزیک‌ویدئو و نماهنگ مذهبی شما را همراهی نکنم ولی من عاشقانه ایران را دوست دارم و می‌خواهم از این مدل تولید بشود. مذهب فقط به معنای حرم امام رضا و حرم امام حسین … نیست. من معتقدم «کیمیا» یک کار به‌شدت مذهبی است منتها مذهب با آن تعریفی که من از آن دارم، مذهب با گرایش‌هایی که مذهب آمده است دین و دنیای شما را آباد کند به دختر یاد می‌دهد بلند شوید و برای اهداف خود تلاش کنید. دنبال هیچ چیز دیگری نیستم. دنبال این نیستم که‌طرف آدم متدینی است‌یاخیر. در تصویر هم‌نشان دادم‌طرف‌آدم متدینی است. کارهای مذهبی در حوزه علاقه‌های ماست و دوست داریم همه ۸۰ میلیون آدم را در جامعه مذهبی هضم کنیم، آنها هضم نمی‌شوند و این اتفاق نمی‌افتد. به‌خاطر همین باید با زبان خود آنها‌گفت‌وگو‌کنیم. مذهب را کنار بگذاریم، شما می‌خواهید آدم مهمی در زندگی شوید، من به شما می‌گویم باید چه کنید. شما مادری دارید که خیلی او را دوست دارید من به شما می‌گویم چطور به او احترام بگذارید. شما باید پدر خود را روی چشم‌ها بگذارید و من اینها را به شما می‌گویم. ما اینها را تولید نمی‌کنیم و برای ما جایگاه ندارد و صرفا کار امام حسینی و امام رضایی تولید می‌کنیم و متأسفانه شاید در مواردی این جواب نداده است یعنی آن طبقه‌ای که مدنظر ماست درگیر آن نمی‌شود.

پس نماهنگ دخترانه داریم اما بیشتر مذهبی است؟

متأسفانه حتی این را هم نداریم. در ایام ولادت حضرت معصومه با هم گفت‌وگو می‌کنیم. حضرت معصومه یکس کارکنتری به لحاظ دراماتیک است که بزرگان مذهب و آیین شما برای اینکه روز خود را خوب شروع کنند چشم خود را به قبر آن دختر می‌کشند. چیزی از این بالاتر وجود دارد؟ در کدام یک از ادیان و مذاهب دنیا چنین احترامی به دختر دارید؟ آیت‌الله بهجت که جان‌ها فدای او باد برای اینکه روز خود را شروع کند پایین پای حضرت معصومه وارد می‌شدد و هر روز سلام به ایشان می‌داد. یعنی جایگاه ایشان این است، جایگاه دختر در آیین ما این چنین است. این را نتوانستیم بازنمایی کنیم. به‌خاطر همین می‌آیند و برایمان شعار زن، زندگی، آزادی می‌دهند.

با وجود این صحبت‌ها ضرورت تولید چنین محتواهایی در چیست و اگر تولید نشود در آینده چه نکات منفی را به دنبال دارد؟

اگر چنین تولیداتی نداشته‌باشید در آینده جایگاه خود را از دست می‌دهیم. الان فرصتی برای تولید این آثار داریم و مخاطبانی داریم که اجازه می‌دهند در حد ۴-۳ دقیقه با آنها‌گفت‌وگو‌کنیم، اگر اینها را تولید نکنیم برای همیشه جایگاه خود را از دست می‌دهیم و همین زحمت دارد که دوباره برای خود جایگاه تعریف کنیم. واقعا کار پیچیده‌ای است که دوباره برگردیم و کاری را شروع کنیم. وقتی این جایگاه را از دست بدهید مخاطب معطل نمی‌ماند و تغذیه خود را به دست می‌آورد. مانند مادری است که در خانه غذا درست نمی‌کند، بچه‌ها گرسنه نمی‌مانند و بیرون غذا تهیه می‌کنند یا هله‌هوله می‌خورند و به هر حال خود را سیر می‌کنند و معطل مادر نمی‌مانند. وقتی غذا را تامین نمی‌کنید مخاطب خود را سیر می‌کنند و این همانجایی است که فاجعه اتفاق می‌افتد.

برای بهبود این وضعیت چه باید کرد؟

در حوزه موسیقی دختران با همه کمبودها و کاستی‌هایی که در ۴۰ سال داشتیم و باید ۴۰ سال پیش این مسیر را شروع می‌کردیم و به هر دلیلی شروع نکردیم و امروز شروع کردیم، امروز اول این راه هستیم، با این مسیر را جلو می‌بریم و اتفاق درستی خواهد افتاد یا این را از دست می‌دهیم. برای اینکه جلوبرویم وتولید را به‌صورت جدی شروع کنیم و آدم‌ها به‌صورت جدی مخاطب ما قرار گیرند حتما به حمایت نیاز داریم. حمایت به معنای پول نیست. ما پول نیاز نداریم. ما یک عالمه آدم داریم که برای حمایت از تولیدات‌ما حاضر هستند پول بدهند، مساله فراگیر شدن و پخش آن است. ما اینجا نیاز به حمایت داریم. یعنی تولیدکننده اثر را می‌سازد تا به گوش مخاطب برسد. هیچ کسی برای دل خود اثر تولید نمی‌کند. باید به گوش مخاطب برسد. اینجا اگر چهارچوب‌ها، خط‌فرم‌ها و ممیزی‌ها همین‌طور که الان است باقی بماند قطعاً ما به حاشیه خواهیم رفت. بدون شک این چنین می‌شود کما اینکه تقیم و بعد از یک سال یک اثر تولید کردیم. به حاشیه رفتن ما مساوی با به حاشیه رفتن اثر هنری در حوزه دختران است و باز اتفاق تلخی می‌شود.

فرهنگ

داوود امیریان سفرنامه سوریه می‌نویسد

کلاس‌ها به شما یاد می‌دهند. تاثیرشان این گونه است که مثلا اگر قرار باشد شما یک دوی مارا تون شرکت کنید که ۳۴ کیلومتر است، اینها ۴ کیلومتر جلوتر شما را پیاده می‌کنند و می‌گویند ۳۰ کیلومتر دیگر را خودتان بپوید.»

امیریان با تاکید دوباره بر اهمیت کتاب‌خواندن اضافه کرد: «باید بخوانند، بنویسند، ترسند و تحیل‌شان را قوی کنند. برای تقویت تحیل مدام باید با سئوزه بازی کنند. موضوعی که پیدا می‌کنند را مثل یک خمیر در ذهن‌شان ورز بدهند و با آن بازی کنند. مثلا اگر این‌طور شود چه می‌شود، اگر آن‌طور شود چه؟ این «اگر این‌طور شود…» خیلی مهم است.»

نویسنده گردان قاطرچی‌ها درباره کتاب‌های در دست‌نگارش گفت: «یک سفرنامه در دست‌نگارش دارم که سفرنامه خودم به سوریه است و نام آن را «بزین بریم شام» گذاشته‌ام. یک کار هم درباره حاج قاسم سلیمانی در دست‌نگارش دارم. ان‌شاء‌الله دارم یک رمان طنز بزرگسال هم می‌نویسم.»

آثار امیریان جزء پرفروش‌ترین آثار انتشارات کتابستان است و در حال حاضر کتاب‌های «کودکستان آقا مرسل» به چاپ چهاردهم، «گردان قاطرچی‌ها» به چاپ بیست و چهارم و کتاب «ترکش و لگرده» به چاپ دهم رسیده‌اند. علاوه بر آن کتاب «برادر من تویی» به چاپ نهم خود رسیده است.

یکی از بزرگ‌ترین رونمایی‌های کتاب شعر در سی‌وچهارمین نمایشگاه کتاب رقم خورد

راه و رسم حاج‌قاسم در رونمایی از کتاب «بی‌گمان»

نشست، اظهار داشت: «بی‌گمان، چکیده هفت سال سرودن من است. شاعران می‌دانند که در مدت ۷ سال تعداد اشعار زیاد می‌شود و انتخاب سخت؛ تلاش من این بود از میان اشعارم آنهایی را انتخاب کنم که با زندگی‌ای‌گر هم‌خورده‌اند و حال‌م را خوب می‌کنند؛ امیدوارم خواندن این اشعار، حال خوب را به خوانندگان کتاب نیز منتقل کند.»

وی با اشاره به قطعه مورد علاقه خود در این مجموعه، گفت: «مزیزترین شعر این کتاب را در ۱۷ سالگی گفته‌ام و سال ۱۳۹۵ توفیق داشتم آن را در دیدار شعرا با مقام‌معلم‌رهبری بخوانم. مایه خرسندی من است که مرا با این شعر می‌شناسند.»

وقتی که در ایرانم و دل‌تنگ عراقم در دل به هوای حرمت کنج رواقم بعد از سفر این دل‌شده دیوانه یک عکس عکس حرم توست به دیوار اتاقم تا جلوه نمودی به دل‌م، پر شد از عشق عطر حرم بار خوش آمد به مذاقم بعد از سفر نور دلم تنگ شما شد حالا چه کنم من که گرفتار فراقم هر روز سلامت کنم ای عشق از اینجا دل‌بسته ایرانم و دل‌تنگ عراقم

اتفاق ویژه این رونمایی اما حضور سردار اسماعیل قانّی، فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در این مراسم بود. این جانشین شهید حاج‌قاسم سلیمانی، نشان داد ماندگرم‌فرمانده پیشین خود، هوای فرزندان شهدا را دارد.

گفتنی است، بی‌گمان شامل ۲۱ شعر در ۷۵ صفحه، توسط‌نشر شاعران پارسی‌زبان به چاپ رسیده است. مقدمه این کتاب توسط علیرضا قزوه نوشته شده است. قزوه در بخشی از مقدمه بی‌گمان نوشته است: «شاعر این دفتر اامیش از همه به داشته‌های خود تکیه کرده است و امینم که بگویم همین اولین دفتر شعر این فاطمه‌بنت‌شهدیم‌ما، شعری است زلال، پاک، نجیب و بی‌نقاب که در آن رزمه‌های زنی فاطمی را می‌توان شنید با شعرهایی که عطر گل‌ترگس دارد و گل‌محمدی و خوشا به‌حال من که بر این دفتر شهادت‌نامه نوشتم و خوشا بر او که فردایش آفتابی‌ترین است.»

نمایشگاه کتاب

ترجمه‌ای از نادر ابراهیمی بعد از مدت‌ها بازنشر شد

یکی از کتاب‌هایی که انتشارات امیرکبیر به تازگی چاپ جدید آن را روانه بازار کرده، «مویه کن سرزمین محبوب» نام دارد. این کتاب را آلن پیتون نوشته و مرحوم نادر ابراهیمی و فریدون سالک‌به‌ترجمه آن پرداخته‌اند. چاپ دوم این کتاب بیش از ۱۵ سال پیش توسط امیرکبیر منتشر شده بود تا اینکه این انتشارات سال ۱۴۰۱ چاپ سوم این کتاب را در ۳۴۶ صفحه روانه بازار کرد. مویه کن سرزمین محبوب، کتابی است که یک داستان حماسی را روایت می‌کند. نویسنده در این داستان سعی کرده چگونگی محرومیت سیاهان در طول تاریخ و عوامل ازهم‌پاشیدگی قبایل آنها را به‌تصویر بکشد. همچنین آلن پیتون در داستان خود به تلاش سیاهان برای حفظ سرزمین و احقاق حقوق ازدست‌رفته‌شان اشاره کرده است. برخی این رمان را یکی از مهم‌ترین آثار ادبی افریقای جنوبی می‌دانند که در قالب حماسه به مبارزه سیاه‌پوست‌ها برای پابرجا ماندن پرداخته است. هنگامی که این کتاب برای نخستین بار منتشر شد بیشترین فروش بین‌المللی را برای نویسنده‌اش یعنی آلن پیتون به همراه آورد و توانست تاثیر سیاست‌های تبعیض نژادی را برای غربی‌ها قابل لمس و دیدن کند و از این طریق جایی همیشگی برای نقد این سیاست‌ها در نقشه سیاسی جهان فراهم آورد. این کتاب که نخستین بار در سال ۱۳۵۷ با ترجمه مرحوم نادر ابراهیمی و فریدون سالک منتشر شده بود، در غرفه امیرکبیر واقع در نمایشگاه کتاب ۱۴۰۲ عرضه شد.

دستگاه‌های فرهنگی در زمینه نشر فرهنگ از طریق کتاب مسئولند

عبدالحسین خسروپناه، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، با حضور در نمایشگاه کتاب گفت: «کتاب، حامل فرهنگ است و با زبان نگاه‌شده می‌شود و زبان حامل فرهنگ است. اگر کتابی حامل فرهنگ مثبت باشد، جامعه را به سمت ارزش‌ها، تمدن‌گرایی، هویت ملی و ایرانی اسلامی سوق می‌دهد. اما اگر حامل فرهنگ منفی باشد، ارزش‌های منفی را به جامعه القا کرده و به خانواده و هویت فردی و اجتماعی آسیب می‌زند. کتابی که حامل فرهنگ منفی باشد، روحیه استقلال‌طلبی و مقاومت را از مخاطب می‌گیرد و منجر به شکل‌گیری جامعه‌ای منحط در مقابل جامعه‌تمدنی می‌شود.»

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی به اهمیت نقش کتاب اشاره کرد و افزود: «همه دستگاه‌های فرهنگی در قبال فرهنگ و نشر فرهنگ از طریق کتاب، مسئول هستند. منظرم فقط دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی نیست. تشکل‌های مردمی، ناشران، نویسندگان و ویراستاران و حتی چاپخانه‌ها همه مسئول هستند که کتاب را با کیفیت خوب و محتوای مناسب منتشر کنند.»

خسروپناه درباره تعیین شاخص صحیح یا ناصحیح بودن کتاب گفت: «توجه به تحکیم خانواده در محتوای کتاب، یکی از شاخص‌هایی است که در انتخاب کتاب خوب باید به آن توجه کرد و یکی دیگر از شاخص‌های تشخیص کتاب خوب تمرکز بر هویت ملی و هویت فردی، اجتماعی ایرانی است. اگر کتابی هویت‌ساز باشد یا به تحکیم خانواده بینجامد، ارزشمند است. نویسندگان باید به هویت‌ساز بودن کتاب‌هایی که برای عموم نوشته می‌شود توجه کنند، به‌خصوص رمان‌ها و ترجمه‌های آثار نباید به هویت انسان آسیب بزنند. مانند بعضی رمان‌هایی که نوشته و ترجمه می‌شود و نوعی نفیلبستی و پوچ‌گرایی را ترویج می‌دهند که خطرناک است.»

داوود امیریان، نویسنده نام‌آشنای حوزه نوجوان در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درباره آثارش در نمایشگاه کتاب امسال صحبت کرد. ازجمله آثار امیریان در انتشارات کتابستان می‌توان به کتاب‌های «گردان قاطرچی‌ها»، «کودکستان آقا مرسل»، «خمپاره‌های فاسد»، «ترکش و لگرده»، «مترسک مزرعه آستین» و «برادر من تویی» اشاره کرد. امیریان با داشتن هفت رمان نوجوان در این انتشارات، رکورددار است.

این نویسنده پرکار درباره آثارش در نشرهای دیگر گفت: «در این نمایشگاه در غرفه‌های مختلف کتاب دارم. مثلا در انتشارات قدیانی جام جهانی در جوادیه و مهربان‌ترین آقای دنیا را دارم. در انتشارات سوره مهر هم چهار کتاب دارم؛ ازجمله فرزندان ایرانیم، رفاقت به سبک تانک، ایرج خسته است و خداحافظ کرخه.»

وی در پاسخ به اینکه چه پیشنهادی برای نوجوانان علاقه‌مند به نویسندگی دارد، گفت: «بهترین راه این است که کتابخوان حرفه‌ای باشند. هرچقدر کتاب بخوانند به نفع‌شان است؛ ماها همه غریزی شروع کردیم. صرفا به کلاس‌های داستان‌نویسی اتکا نکنید. اینها یک قدم یا دو قدم شما را به جلو می‌برد. این‌طور نیست که شما فکر کنید اگر کلاس داستان‌نویسی را بگذراننی نویسنده می‌شوی. این فکر خیلی اشتباه است.»

وی در ادامه گفت: «یک‌سری تئوری یا یک‌سری اصول اولیه را این